

Eminentissimi Ac Reverendissimi Domini, D. Joannis Baptistæ, Cardinalis De Luca, Theatrum Veritatis Et Justitiæ, Sive Decisivi Discursus

Ad Veritatem Editi In Forensibus Controversiis, Canonicis & Civilibus, in quibus in Urbe Advocatus, pro una partium scripsit, vel Consultus respondit ; Cum Indicibus Argumentorum, Causarum ac Rerum luculentissimis. Opus Tam Judicibus, Quam Causarum Patronis, atque omnibus in utroque Foro ...

Pars Prima. De Ivrisdictione Et Foro Competenti. Pars Secunda. De Præeinentiis & Præcedentiis

**Luca, Giovanni Battista de
Coloniae Agrippinae, 1691**

Disc. LXXXVIII. Tusculana remissionis causæ. An condemnatus in contumaciam per Curiam Baronis, qui juxtà Constitutiones Pii IV. & Pii V. audiri potest, atque ad defensiones admitti, dummodò spontè se ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74087](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74087)

purificata sit nec no, decidit videtur in *l. 1. C. ubi de heredit. agatur*, ubi quod hereditatis controversia terminanda est, ubi res hereditariae sunt, vel ubi qui convenitur domicilium habet, certius autem si utrumque insimul concurrat; Licet enim textus loquatur de quaestione hereditatis, & sic inter primos haeredes, recte tamen congruit istis terminis fideicommissi universalis, eodem jure censendis, juxta magis communem, & hodie receptissimam opinionem, ut quae disponuntur in *l. fin. C. de edict. Div. Andr.* quamvis in litera percutiant primum haereditem, attamen fideicommissario universalis quoque competant, ut frequenter in sua materia, & est principium hodie absolutum.

Verum neque per dictum textum tollitur difficultas, quoniam generaliter dicitur *ubi res sitae sunt*, sed non descendit ad speciem, quando illae in diversis territoriis sparsae forent, qualis scilicet ex pluribus dicatur magis competens.

Est bene verum, quod pro hujus textus intelligentia, dictaeque quaestiones determinatione, recte argumentum desumitur ex dictis juribus in *l. quod legatur, & l. si fideicommissum ff. de judic. & l. quia §. fin. ff. ad Trebell. cum ibi not. per gl. Bar. & alios ubi supra*, ut scilicet hereditas esse dicatur, ubi est major ejus pars, ex regula actionis faciendae a praedominante, & quasi quod illa major pars attrahat ad se minorem.

Sed quia capiendo ita simpliciter hoc assumptum, resultaret magnum absurdum supra innuatam, ipsi naturali discursui & communi usui repugnans, idcirco dicebam, illud non ad literam, & judaice intelligendum esse, procedendo solum numericè, atque cum regulis arithmeticae inspiciendo, quoniam sit major pars bonorum, sed intelligendum esse formaliter, ac juxta subjectam materiam, eo modo quo optime advertit *Molina ubi supra num. 74.* & ex eo, ac *Repoll. & aliis Salgad. in labyrim. d. par. 1. cap. 4. §. 1. num. 27.* ubi etiam allegat seipsum in tract. de recent. bullarum, ut scilicet intelligatur, ubi est caput hereditatis, id est ubi dici valeat representari personam defuncti, & corpus intellectuale hereditatis, quod attrahat ad se reliqua membra, seu partes. Quod proprie verificabile videtur respectu privatorum, in loco ubi Testator vivebat, ibique domum habitationis habebat, nec non domum, & vineam, aliaque praedia, & bona stabilia regulariter constitutiva assis.

Hujusmodi autem loca montium, seu jura, quae in aliis partibus possidentur, utpote stabilia potius ficta, & intellectualia, quam vera & realia, in aliis locis acquiri dicuntur, non ut domus, seu assis hereditarius ibi constituatur, sed tanquam species peculii praesidii causa, seu tanquam quid accessorium, ideoque non videtur, quod ex sola numerica hujusmodi jurium quantitate, ipsum corpus hereditarium, reliquorum bonorum attractivum regulari debeat, praesertim ubi insimul concurrunt, quod in eodem loco, ubi fideicommissum ordinatum est, ac testator vivebat, & obiit, adsunt ea bona stabilia, quae principaliter assen alicujus constituere dicuntur, Ac etiam, tam haeres gravatus, quam substitutus habent domicilium, licet respectu majoratum completentium Castra & Status, ut est in Hispania, caput dicatur ille locus, a quo reliquus Status nomen accipit.

Et quoad decisionem *Tappia 33.* illius casus adhuc erat a controverso extraneus, cum ibi agatur de primo haerede petente immitti per judicem ad bo-

na hereditaria nemine citato, cum consuetu clausula, dummodo possessio sit vacans, ac citra praedictum habentium meliora & posteriora jura &c. quod judicium dicitur voluntariae jurisdictionis magis quam contentiosa, ut advertitur per *Hodier. ad Surd. decis. 26. num. 14. & seqq.* atque haeres neminem citare cogitur, neque habere legitimum contradicentem, unde oppositores dicuntur contradicentes voluntarii non habentes fori proprii declinatoriam, & sic longè diversa est ratio.

T V S C V L A N A REMISSIONIS CAUSÆ

P R O

PRINCIPE BURGHESIO

S E U

EJUS OFFICIALIBUS CURIAE
MONTIS COMPATRUM,

C U M

PETRO PAULO MASSETTA
ET PROCURATORE FIS-
CALI GENERALI
U R B I S.

Casus disputatus in S. Consulta, & resolutus ut infra.

An condemnatus in contumaciam per Curiam Baronis, qui juxta Constitutiones *Pii IV. & Pii V.* audiri potest, atque ad defensiones admitti, dummodo sponte se constituat in carceribus illius judicis, qui eum condemnavit, Possit se constituere in Curia Principis, & sic in carceribus Gubernatoris Urbis; Et quatenus in istis se constituat, An sit remittendus ad Curiam Baronis, qui illum condemnavit.

S U M M A R I U M.

- 1 **F**Acti series.
- 2 De antiquo stylo Curia Romana non remittendi causas iudicibus inferioribus, & nu. 9. ubi declaratur.
- 3 Quod per Curiam Gubernatoris causa remitti debeant Baronibus, & nu. 7.
- 4 Doctrinis punctualibus est deferendum.
- 5 An condemnatus in contumaciam debeat admitti ad defensiones.
- 6 In casu quo dictus stylus admitti possit, coram quo iudice id fieri debeat.
- 7 Declaratur conclusio de quantum. 3.
- 8 De differentia inter iudices inferiores de Praesidatu, & subordinatos Praesidi, & Barones seu eorum officiales.
- 9 Declaratur conclusio, de quantum. 2.
- 10 De prudenti controversia determinatione.

DISC.

1 **C**UM ex Constitutionibus Pii IV. & Pii V. condemnati in contumaciam admitti valeant ad defensiones, etiam post condemnationem, dummodo spontè se in carceribus constituent, atque dictus Mafsetta condemnatus in contumaciam per Curiam Baronalem Montis Compatrium, quod est Castrum Principis Burghesii, volens dictarum Constitutionum beneficio potiri, se constituit in carceribus Gubernatoris Urbis; Hinc Officiales dictæ Curia adherunt S. Consultam, petendo dictum carceratum, tanquam subditum, atque ab eis condemnatum sibi remitti, cui petitioni se opponentibus ipsomet principali, ac Procuratore Fiscali generali, assumpta deuper disputatione.

2 Duo erant præcipua opponentium fundamenta pro remissione deneganda, Unum nempe ex stylo, seu consuetudine Curia Romanæ, nunquam remittendi causas iudicibus inferioribus, quam consuetudinem dicebant antiquissimam cum de illa testetur *Oldrad. consil. 124. num. fin. &c.* Alterum quod eadem Constitutiones loquuntur alternativè, de se constituendo in carceribus, vel ipsius iudicis condemnantis, vel Præsidis Provincia, seu Magistratus superioris, unde propterea supponunt etiam huiusmodi præsentationem sequi posse in Curia superiori, qualis in districtu est illa Gubernatoris, quæ respectu Baronum aliorumque inferiorum Magistratum curiam Præsidis constituere videtur.

Contrarium tamen verius dicebam, scribens pro Burghesio, ejusque Curia, magis ad tuendam jurisdictionem in genere, tollendaque præjudicia in futurum, quam ut nocerem reo, cuius intercessorem & Advocatum apud eundem Principem juxta stylum classicorum Curia Advocatorum me profitebar, idque probabam auctoritate & ratione.

3 Auctoritate siquidem ex individuali doctrina *Spada consil. 1. lib. 1. num. 69.* ubi ponendo casum in individuo, illum decidit pro Curia Baronis, quoties in isto iusta suspicionis causa non intercedit, ideoque deferendum dicebam huic punctuali auctoritati, quæ non habens contradictorem pro casu legis habenda est *Marta voto 6. num. 7. Franch. dec. 363. num. 4. Rot. decis. 127. in fin. par. 5. recent. Adden. ad decis. 20. num. 42. par. 3. recent.* Fortius verò cum agatur de auctoritate probati Doctoris loquentis ad veritatem, & qui non solum fuit veratissimus, ac primatius in omnibus causis Curia, sed etiam longo tempore Camera, & Fisci Advocatus, has materias bene expertus, atque jura Curia Gubernatoris potius defensurus.

4 Sed ultra auctoritatem, per rationes quoque, ac principia, idem verius dicebam; Disputant enim DD. an condemnatus in contumaciam admitti debeat ad defensiones, seu ad probandum contrarium ejus quod præsumptivè ratione contumaciæ probatum dicitur, Aliis affirmativam, Aliis verò negativam tenentibus, ut liquet ex deductis hinc inde per *Farin. in praxi quest. 11. num. 6. cum seqq.* atque per tenentes negativam non descenditur ad hos terminos utpotè extraneos, quia negata substantia admissio ad defensiones, frustra queritur de iudice coram quo illa fieri debeant, vel possint.

Per tenentes autem affirmativam, pro absoluto supponitur, id fieri debere coram eodem iudice

qui condemnavit, ut per *Farinac. dicta quest. 11. num. 6. in princ. & alibi*, ex ea ratione, quia huiusmodi opinio retenta, sententia contumacialis ex præsumptivis & privilegiatis probationibus lata, non transit in iudicatum, ideoque non consumit instantiam, quæ coram uno iudice jam cæpta, coram eodem debet terminari *ad sext. in l. ubi captum de iudicis*, Atque absonum videtur, ut cessante casu appellationis & sic diversæ instantiæ, debeat in una eademque instantia diversus iudex se ingerere in causa, & retractare id quod alter verbi fori fecit, Unde cum ex constitutionibus Pii IV. & V. quando contumax spontè se constituit in carceribus, admittatur ad defensiones, videatur ita canonizari supradicta opinio affirmativa; sequitur exinde juxta eisdem opinionis sequacium communè traditione, id non alibi faciendum esse quam coram eodem iudice condemnante, ad quem seu ad ejus in officio successorem illa instantia durante spectare debet de viribus propriæ sententiæ contumacialis cognoscere, Excepto solum casu, in quo concurrat legitima suspicio in ipso Barone seu Domino jurisdictionis, cum tunc illa influat in omnes ejus officiales, ideoque iudex superior perviam recessus, stante defectu legitimi iudicis, istius partes in illa eadem instantia supplere dicitur, ut bene admonet *Spada* ubi supra.

Ideoque fortius ubi non agitur de iudicibus vel Magistratibus inferioribus habentibus jurisdictionem in simplicem administrationem subordinatam Præsidi seu alteri superiori Magistratui, ut sunt, exempli gratia, Gubernatores locales sub Præsidatu Umbriae, Marchia vel Patrimonii &c. cum tunc eadem videatur instantia, idemque iudex superior, reassumens id quod ejus inferior & subordinatus minister fecit; Secus autem ubi agitur de officiali Baronis seu Domicelli, qui habere dicitur jurisdictionem in dominio ac privativè ad Principem in una vel pluribus instantiis sibi concessis, ut cæteris allegatis *Theaur. decis. 366. numer. 4. bene Marin. resol. 24. numer. 2. lib. 1. ubi & num. seqq. & per tot.* firmat in fortioribus terminis, Vasallum Baronis etiam condemnatum in contumaciam per Curiam majorem Principis, qualis in Regno est M.C. Vicaria, remittendum esse ad Baronem illum petentem, Atque ita distinguendo inter habentem jurisdictionem in simplicem administrationem, vel in dominium, bene respondet *Spada loco cit.* ad objectum supra excitatum, ex eisdem Constitutionibus deductum, ac responsio videtur solida beneque fundata.

Alterum verò objectum deductum ex consuetudine Curia Romanæ, non remittendi causas iudicibus & magistratibus inferioribus, ex *Oldrad. consil. 124. in fin.* procedere dicebam, quando Curia superior re integra causæ cognitionem assumpsit, quia nempe, vel per apprehensionem in Curia, vel etiam ipso reo se constituente, antequam ab alio iudice sequeretur condemnatio, Curia superior causæ cognitionem cæperit, inferior verò tanquam competens ratione originis vel domicilii, seu loci delicti, petat causam sibi remitti, Prout regulariter remittenda est, & passim servatur in Regno per M.C. Vicaria & Regias audientias remittentes causas Vasallorum quamvis cæptas Baronibus eorumque officialibus; Secus autem ubi causa jam cognita & terminata fuit per iudicem inferiorem, cum tunc non sit prævenire, neque causam ex integro cognoscere, sed agere de

confit-

confirmanda vel infirmada sententia lata, quod per iudicem diversa instantia fieri non potest neque debet, nisi in gradu appellationis vel recursus.

Atque si à Doctorum dicto arguere licet, id clare probari observabam, ex eo quod Spada loc. cit. agens ex professo de puncto pro veritate, more tractatistæ potius quam Consulentiis, non excitaverit hoc motivum, cujus ignorantia nullatenus præsumi potest in eo, qui diu fuerat in Curia Fisci & Cameræ Advocatus, Signum evidens quod dicta consuetudo intelligenda sit re integra, & antequam ab alio iudice sententiatum esset, ideoque casus dicatur mixtus & extrâ consuetudinem.

Dum Card. & Prælati S. Consultæ informarentur, omnes uno ore ex motivo dictæ observantiæ dicebant, hanc petitionem rejiciendam fore, sed his visis, in contraria fuerunt sententia pro remissione, id est abstensione à cognitione causæ; Sed quia reus sub hac fiducia sponte se constituerat, idcirco ne à publica fide ita deceptus remaneret, aliàs fortè in Curia Baronis se non constituturus, resolutum fuit, quod in ejus pristina libertate reponeretur, ac si non se constituerat, quod mihi rationabile videbatur; Ad effectum tamen exequendi dictam repositionem, mandatum fuit exhiberi processum, ut inspiceretur quomodo processum esset & an constaret ex eodem processu de gravamine & animositate per reum præsupposita.

5 Episcopi venientes ad limina, non possunt molestari vel conveniri.

6 Declaratur, quando procedant concordata.

7 Domicilium causativum seu occasionale non das neque tollit civilitatem.

8 De conclusione, de qua num. 5. & quare illa non fuerit attentata.

DISC. LXXXIX.

Ratendente à pluribus annis Cardinali Urtino consequi debere aliquas pecuniarum summas à Zongo Hondedeo Pisauensis, qui aliàs Curialis, & Curia Capitoline primus Collateralis, deinde Cardinalis Mazzarini rerum Italicarum à Secretis, Ecclesiam Forojulensem adeptus est; Cum hic de anno 1668. Urbem ad visitanda Limina Apostolorum accessisset, Cardinalis prædictus illum tanquam in Curia apprehensum convenit in Tribunali Auditoris Cameræ, quo per reum conventum declinato, petendo remitti causam ad partes; Hinc assumpta desuper disputatione in Signatura justitiæ, Scribentes pro reo convento declinante, super intell. etu textus in l. Roma ff. ad municipalem, an scilicet etiam hodie procedat propositio, quod Roma communis patria est, vel id cessaverit postquam per Constantinum translatum fuit Imperiū ad Orientem, & collocata Sedes in Bizantio, aliàs Constantinopolitana Civitate, totum defumendo ab iis quæ pro utraque opinione deducuntur per Petr. Barbos. in l. 2. §. legatis ff. de iudiciis & Farinacc. de Inquisit. q. 7. num. 12. ubi occasione casus ibi enarrati, plenè articulus examinatur, ac referuntur DD: hinc inde, Dicebant ex magis communi verius esse, dictam propositionem hodie non procedere extrâ subditos Principatus seu temporalis ditionis Ecclesiæ, cujus tantum in temporalibus Roma est caput & Metropolis, atque hanc opinionem dicebant pluries receptam esse per Signaturam, præsertim in una Romana seu Neapolitana ad favorem Margaritæ Branciforte de Aultria Principissæ Buteræ de cujus persona & statu habetur actum sub titulo de feudis, in Panormitana disc. 13. quoniam cum occasione anni Jubilæi accessisset ad Urbem, atque adhuc indeterminata esset in ea domicilium contrahere, ut deinde sequutum fuit, per quosdam mercatores Neapolitanos vel Siculos prætenfos ejus domus creditores, tanquam apprehensa in Curia, conventa fuit coram A. C. sed per Signaturam, præviâ binâ acerrimâ disputatione, causa remissa fuit ad partes, atque ita in pluribus aliis casibus resolutum in causis prophanis, & cum personis secularibus ratione originis vel domicilii, temporali dominio Papæ & Ecclesiæ non subjectis.

Adversus hoc fundamentum respondebat pro parte actoris Causæ Patronus, qui licet scribens in facto, attamen juxta usum Romanæ Curia, erat etiam doctus jurista, præmissa procedere, considerando Romam tanquam caput antiqui Imperii temporalis. in quibus terminis procedit text. in d. l. §. Roma. & alter textus in l. prima Cod. de veteri jure enucleando, secus autem considerando eandem tanquam Curiam & residentiam Papæ Episcopi Ecclesiæ universalis, & in spiritualibus Domini totius Orbis, quoniam tunc eadem ratio, quæ antiquitus ex dictis juribus intrabat quoad personas & causas prophanas, intrat respectu personarum vel causarum Ecclesiasticarum, dum omnes personæ Ecclesiasticæ totius Urbis Papæ subjacent ad text. in cap. finali

ROMANA
PECUNIARIA

SEU

PRÆTENSÆ DECLINATIONIS FORI

PRO

CARDINALI URSINO

CUM

ZONGO HONDEDEO, EPISCOPO
FOROJULIENSI,

Causa disputata in Signatura justitiæ, & resoluta pro Cardinali.

Ad materiam textus in l. Roma ff. ad municipalem, quando scilicet exteri apprehensi in Curia, cujus forus aliàs esset incompetentens, possint ibi conveniri.

De concordatis Gallia de non trahendis illis Episcopis, Prælati, aliisque Ecclesiasticis ad Curiam, quomodo intelligenda sint; Ac etiam de privilegio concessio Episcopis venientibus ad visitanda Limina, ut non possint hoc tempore conveniri & molestari, quomodo hoc pariter intelligatur.

SUMMARIUM.

- 1 Causa controversa.
- 2 De conclusione, quod Roma est communis patria, & quando quis apprehensus possit in Curia.
- 3 Consideratur Roma tanquam Curia Papæ, in qua Ecclesiastici totius Orbis conveniri possunt.
- 4 De concordatis Gallia.

7001